

КИШЛОК ХАЖЖАТИ

1988 йил 17 апрель

ЯКШАНБА

№ 89 (4.285).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади

Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади

Баҳоси 3 тийин

К П С С М А Р К А З И Й К О М И Т Е Т И Н И Н Г 1988 ЙИЛ 1 МАЙ Ч А Ђ И Р И Ђ Л А Р И

1. Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик кун — 1 Май!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

3. Маркс-Энгельс-Лениннинг буюк революцион таълимоти абадий яшаб, ривожланаверсин!

4. Ленинчи большевиклар, партия, уруш ва меҳнат ветеранларига, социализм тантанаси, Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун барча курашчиларга умумхалқ меҳр-муҳаббати ва абадий шон-шарафлар бўлсин!

5. Ўртоқлар! Бутун кучини жамиятни қайта қуришга, демократиялаш ва туб иқтисодий ислохотга сарфлайлик!

6. Коммунистлар! Партия ташкилотларининг жанговарлигини қатъиян оширингиз! Шахсий намуна, халқ бахт-саодати йўлидаги астойдил ишингиз билан партиянинг обрў-этиборини оширингиз! Қайта қуришнинг революцион принципларини қарор топтириш учун курашингиз!

7. Коммунистлар! Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXVII съезди йўлини сабот билан амалга оширингиз! Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлайлик!

8. Советлар мамлакатининг меҳнаткашлари! Социалистик Ватанинг иқтисодий қудратини кучайтирингиз! «Хар кимдан — қобилиятига яраша, ҳар кимга — меҳнатига яраша!» деган принципини ҳамма жойда қарор топтирингиз!

9. СССР граждандари! Кўп миллатли буюк Ва-

танимиз куч-қудратининг манбаи — эркин мамлакатдаги эркин халқларнинг иттифоқи ва қардошлигини тинимсиз мустаҳкамлангиз!

10. Яшасин ҳар бир халқнинг миллий ифтихори ва қадриятини социалистик жамият интернационализи билан бирлаштирувчи совет ватанпарварлиги!

11. Ишчилар ва колхозчилар! Хўжалик юртишнинг янги методларини, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор формаларини дадил ўзлаштирингиз! Илғорлар тажрибасини, иқтисодий билимларини эгаллангиз!

12. Совет Иттифоқи граждандари! Ўзаро талабчанлик ва шахсий масъулиятни кучайтирингиз, танқид ва ўз-ўзини танқидни, демократия ва ошқораликни авж олдиригиз!

13. Меҳнаткашлар! Ижтимоий ўз-ўзини бошқаришни қатъиян қарор топтирингиз, бюрократизм ва консерватизмга, истеъмолчилик ва тайёрга айёрликка қарши курашингиз!

14. Агросаноат комплекси ходимлари! Озиқ-овқат программасини бажариш учун зўр ғайрат билан курашингиз! Илчил кооперация ва хўжалик ҳисоби асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини оширингиз!

15. Ўртоқлар! Ижодкор, изланувчан, ташаббускор, социализм мақсадларига эришиш йўлида қийинчиликлардан қўрқмайдиган кишиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлангиз!

16. Совет олимлари, конструкторлари, ихтиро-

чилари! Экономика, фан ва техниканинг жадал ривожлантирилишини, Ватан ишлаб чиқаришини юксак жаҳон даражасига чиқаришни таъминловчи фан-техника муаммоларининг новаторларча ҳал этилишига эришингиз!

17. Совет касаба союзлари! Меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилингиз! Социал-иқтисодий тараққиётнинг жадаллаштирилишига, хўжалик қарорларининг социал йўналиши кучайтирилишига эришингиз!

18. Комсомоллар! Йигит ва қизлар! Улуғ Лениннинг меросини эгаллангиз! Виждонан ва юксак самарали ишлашни ўрганингиз! Актив сиёсий турмушга зўр ғайрат билан қўшилигиз!

19. Ўрта ва олий мактаб ходимлари! Таълимни ижодий қайта қуригиз! Еш авлодни маълумотли, маданиятли, социализм идеалларига садоқатли қилиб тарбиялангиз! Йигит ва қизларда ташаббусни, билимлар ва изланишга қанқоқликни кучайтирингиз!

20. Маданият, адабиёт ва санъат арбоблари! Социализмнинг маънавий потенциалини бойитингиз, жамият турмушининг барча томонларини янгилашда фаол қатнашингиз!

21. Совет жангчилари! Жанговар шайлиқни тинимсиз оширингиз, маҳоратни такомиллаштирингиз, ҳарбий интизомни мустаҳкамлангиз! Социализм ғалабаларини, совет халқининг тинч, бунёдкорлик меҳнатини хушёрлик билан пухта қўриқлангиз!

22. СССР граждандари! Атроф муҳитни муҳофаза қилиш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилингиз! Табиий ресурслардан оқилона фойдаланингиз!

23. Коммунистик ва ишчи партияларига Биринчи Май саломи!

24. Социалистик мамлакатларнинг халқлари! Социализм ва тинчлик манфаатлари йўлида мамлакатларимизнинг қардошларча ҳамкорлиги чукurlлашиб, мустаҳкамланаверсин!

25. Жаҳон халқлари! Халқаро вазиятни соғломлаштириш, ядровий, химиявий ва оддий қурол-ярроғларни туддан чеклаш ва қайтаришнинг реал жараёни учун курашни кучайтирайлик! Космос ҳарбийлаштирилишига йўл қўймайлик!

26. Инсоният ҳаётиндан уруш йўқолсин!

27. Барча мамлакатларнинг халқлари! Ҳар бир халқ, ҳар бир мамлакат социал ва сиёсий йўлни танлаб олиши эркинлиги учун курашни кучайтирайлик!

28. Европа халқлари! Хельсинки аҳдноларининг қоидаларини активлик билан амалга оширайлик, мамлакатлар ўртасида ишонч ва ҳамкорликни мустаҳкамлайлик!

29. Импералистик эксплуатацияга, жабр-зулмга, янги мустамлакачиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун курашчиларга оташин салом!

30. Яшасин СССРнинг новаторларча ташқи сиёсати — ядросиз ва зўравонликсиз дунёни барпо этиш, актив халқаро ҳамкорлик қилиш сиёсати!

Учрашув пайти.

(ТАСС — УТАГ телефотоси).

НОШИРЛАР БИЛАН СУҲБАТ

М. С. Горбачев 15 апрель кунини КПСС Марказий Комитетидеги ўзининг иш кабинетидеги унинг «Қайта қуриш ва мамлакатимизга ҳамда бутун дунёга хос янги фикрлаш» китоби ноширларини — Америкадаги «Харпер энд роу» нашриятининг катта вице-президенти Саймон Майкл Бесси ва Корнелия Бессини, Британиядаги «Коллинс публишер» нашриёти ва айни вақтда «Харпер энд роу» нашриятининг ижрочи директори Иан Чепмэн ва Маржори Чепмэнни қабул қилди.

Улар авторга китобнинг совға нусхалари Америка ва Британия вариантларини топширдилар. Китобдаги режа ва мақсадлар тўғрисида, бу китоб бутун дунёда нима учун гоёт оммалашиб, шу қадар машҳур бўлиб кетганлиги ҳақида самимий суҳбат бўлиб ўтди.

(ТАСС).

К П С С М А Р К А З И Й КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

15 апрель кунини КПСС Марказий Комитетидеги электр энергетикаси юқори сифатли, замонавий асбоб-ускуналар билан таъминлаш масалаларига бағишланган кенгаш бўлди. Кенгаш ишида олимлар, конструкторлар, илмий тадқиқот институтларининг, машинасозлик ва энергетика бирлашмалари ҳамда корхоналарнинг мутахассислари, илмий-техника марказий идораларнинг раҳбарлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва област партия комитетларининг секретарлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, СССР Халқ контроли комитети аппаратларининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков оиди.

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Б. Е. Щербина билан И. С. Силаевнинг ахборотлари тинланди.

Кенгашда сўзга чиққан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари В. И. Долгих электр энергетикадаги вазият ҳақида кенгашнинг турганини таъкидлади. Бир қанча регионларда электр энергияси ҳосил қилишда қувватлар етишмаслиги сезилмоқда, энергия

таъминотида қийинчиликлар бор. Бизнинг электр энергетикамиз ўз тараққиётининг алоҳида, янада мураккаб ва масъулиятли босқичига кирмоқда. Янги энергетика қуришларини ишга туширишни кескин кўпайтириш ва айни вақтда электр станцияларини реконструкциялаш ҳамда модернизациялаш, энергия таъминоти ва табиатни муҳофаза қилиш соҳасида катта тадбирларни амалга ошириш зарур. Атом энергетикасини янада ривожлантириш ва унинг гарантияли пишиқ-пухталлигини таъминлаш соҳасида кўп иш қилиниши керак. Гидроэнергетикани ривожлантириш масалаларида эътиборни кучайтириш зарур.

Муҳомада қилинаётган масалалар, деб таъкидлади якуновчи нутқида Н. Н. Слюньков, КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил 10 март қарорини бажариш билан бевосита боғланган. Бунда гап мамлакат энергетика хўжалигини жадал ривожлантириш ҳақида, электр станцияларга аталган машина ва агрегатларнинг техникавий даражасини доимо такомиллаштириш, сифатини анча яхшилаш, тежамлигини бирмунча ошириш асосида истеъмолчиларни энергия билан таъминлаш пухталигини ошириш тўғрисида бормоқда.

Энергетикани асбоб-ускуналар билан қатъий белгиланган муддатларда сўзсиз таъминлаш энг асосий вазифа эканлиги таъкидланди. Техника етказиб беришда катнашаётган ҳар бир министри шларнинг аҳволини чуқур таҳлил этиш ва маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини аниқ бажариш юзасидан конкрет чора-тадбирларни амалга ошириши керак. Партия комитетлари энергетика объектларига зарур машина ва агрегатларни ўз вақтида тайёрлаб, жунатиш учун контрол ҳуқуқидан тўла-тўқис фойдаланиб, хўжалик кадрларига нисбатан талабчанлигини оширишлари лозим.

Ҳамма соҳаларда катта иш қилиниши керак. Бу иш партия талаб қилаётганидек сабот ва юксак масъулият билан олиб борилиши лозим. Барча қўйи партия ташкилотларини, меҳнат коллективларини актив ишга солиш мўҳим вазифадир. Ҳамма жойда янги хўжалик механизми бериб қўйган иқтисодий воситалар ва омиллардан ҳар томонлама фойдаланиш, энергетика тараққиёти жараёнлари ва тенденцияларини чуқурроқ таҳлил этиш зарур.

Кенгашда СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ю. П. Баталин, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири А. И. Волоский, А. Г. Мельников, И. П. Ястребов қатнашдилар.

(ТАСС).

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

МАЖБУРИЯТ ЧЕГАРА ЭМАС

«СССР 50 йиллиги» совхозидан СССР Давлат мукофоти лауреати, республиканинг дондор механизатори Соттибоб Шокиров бошлик бригада деҳқонлари Андижон областида биринчилардан бўлиб чигит экинни туғалладилар.

— Бу мавсумда ўтган йилга нисбатан икки баравар кўп — 136 гектар майдонда пахта эканми, — дейди бригадир Биз планга кўра, ҳар гектар ердан олинганда 22 центнер ҳосилини 25 центнерга етказиш мажбуриятини олдик. Экин сифатига қараганда бу ҳали чегара эмас. Бундан ташқари, ўғитлар ва сувдан янада самарадорроқ фойдаланиш ҳисобига икки йил муқаддам қум барханлари кўчиб юрган ерлар ҳосилдорлигини ошириш ниятидмиз. Мақсадимиз — ҳар гектар ердан камида 28 центнердан хом ашё олишдан иборат.

АНИК МАРОМДА
Сирдарё областидаги Усмон Юсупов номли совхозда чигит экинга киришган бригадалар сови икки баравар камайди. Пахтакорлар сови эса, амалда камайди. Пудрат — пех усулида ишлаб бошлаган барча бўлимларнинг ташкилий структураси ўзгарди, холос.

Ана шулар ҳисобига одамлардан ва техникадан тез ва соз фойдаланишга муваффақ бўлимоқда. Ҳар бир деҳқоннинг коллектив масъулияти кучайди, ўзаро назорат қаттиқроқ бўлиб қолди.

Экиннинг бориши идеологик жиҳатдан пишиқ-пухта таъминланган. Иккита муваққат кичик гуруҳ ва тўртта цех партия ташкилоти ишлаб турибди. Буларнинг ҳаммаси иш маромига ва унинг сифатига таъсир қилмоқда. П. Лапасов, А. Хўжаев, А. Темиров ва Б. Шодмонов бригадалари зарбдорларча ишламоқда. Х. Хайруллаев, А. Маматов ва бошқа механизаторлар юксак натижаларга эришмоқдалар.

Совхозда 4500 гектардан ортиқ ерга чигит экилади. Экингда қатнашаётган барча акипанлар аниқ ишламоқда. Улар бу ишларни ўн кун ичида уйдлашани режалаштириб қўйганлар.

СИФАТГА ЭЪТИБОР
Тўрақўрғон райондаги Карл Маркс номли колхоз-

нинг Абдурахмон Худойберганов бригадаси пахтакорлари коллектив кенгаши қарорига биноан экин ишларини бошлаш муддатини мустақил равишда белгиледи.

Бригадада бириктилган 75 гектар майдонда етарли даражада намлик ва иссиқлик сақланиб қолган. Ҳамидулло Сайдов ва унинг ёрдамчиси, селлачи Юнусбой Дадабоев биринчи экин агрегатини далага олиб чиқиди. Бир неча ўн метрдан сўнг агрегат тўхтади ва бригада кенгаши аъзоси, тажрибали пахтакор Нуралли Ортиқов экин сифатини текширади. Ҳар бир унга икки — учтадан чигит уруғи тушмоқда — демак экин агрегати яхши соналган. Ишни давом эттириш мумкин. Шундай қилиб бригада биринчи кунда экин майдонининг еттидан бир қисмига чигит экти. Бу ишлар графика роял қилинган ҳолда аъло даражада бажарилди.

— Ишининг сифатига катта эътибор берилгани, — дейди А. Худойберганов, — бўлмаса гектар бошига 40 центнердан ҳосил олиш, яхши ишлаш қийин. Мустақиллик ҳар бир пахтакорнинг меҳнатга бўлган муносабатини кескин ўзгартириб юборди. Энди ҳосил тақдирини фақат ўзининг қўлимизда.

Райондаги бошқа хўжаликларда ҳам чигит экинга киришди.

ЭНГ ТАЖРИБАЛИ ЕР
ҲАЙДОВЧИЛАР
Сирдарё области «Малик» совхозда ер ҳайдовчилар респонс-кор маҳорати республика конкурси ўтказилганда, Унда Ўзбекистоннинг 25 нафар энг яхши механизатори қатнашди. Мусобақани Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети, агросаноат комплекси ходимлари касба союzlари республика комитети президиуми, кишлоқ ва ўрмон хўжалиги республика илмий-техника жамияти правлениси ва Ўзбекистон ЛКМ Марказий Комитети уюштирди.

Тошкент областида А. Хван, Хоразм областида В. Оллаберганов ва конкурс даласи «эгаси» Э. Раззоқов мутлақ голиблар, деб топилди. Уларга фахрий ёрлиқлар, дипломлар ва эсдалик совринлари топшириди.

(ЎзТАГ).

ҲАРБИЙ ОКРУГНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНДИ

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи мамлакатимиздаги энг кекса округларнинг бири. Халқ комиссарлари Советининг В. И. Ленин томонидан 1918 йил 4 май кунини имзолаган декрети асосида ташкил топган округ шонли тарихга эга. Туркистонлик жангчилар Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини ўрнатишга, фашистлар Германиясини тор-мор этишга, Ватанимиз жанубий чегараларини қўриқлашга катта ҳисса қўшдилар. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставасида 15 апрель кунини очилган «Турки-

стон ҳарбий округининг 70 йиллиги» кўргазмасида ана шу ҳақда ҳикоя қилинади. Кўргазма жойлаштирилган павильонда туркистонлик жангчиларнинг жасоратлари ҳақида ҳикоя қилувчи юзлаб экспонатлар ва ҳужжатлар йиғилган. Округда тарбияланган 800 дан ортиқ кишига Улуғ Ватан уруши йиллари Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди, уларнинг беш нафари эса ана шу номга икки марта сазовор бўлди. Фронтчиларнинг аъналарини жангчиларнинг ҳозирги авлоди муносиб равишда кўпайтирмоқда. Ок-

ругда турли даврларда офицерлар — С. П. Козлов, В. К. Гайнутдинов, Е. В. Високий, А. Я. Опарин, И. Н. Плосконов, Ф. И. Пугачев, Н. В. Кравченко, катта сержант А. Г. Мироненко, ефрейторлар А. В. Корякин ва И. В. Чмуров, оддий солдатлар Н. Я. Анфиногенов ва В. В. Арсеновлар хизмат қилишди. Улар Афғонистонда ўз интернационал бурчларини бажарганликлар учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар.

«Туркистон ҳарбий округининг 70 йиллиги» кўргаз-

маси очилишига бағишланган митингга округ Уруш ва меҳнат ветеранлари, Тошкент гарнизонининг жангчилари, студентлар ва мактаб ўқувчилари, жамоатчилик вакиллари келишди. Кўргазма павильони олдидаги майдончада округ ашула ва рақс ансамбли коллективи юбилейга махсус тайёрланган театрлаштирилган томоша кўрсатди.

Кўргазма очилишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. У. Султонова, округ ҳарбий кенгашининг аъзоси — Сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант А. И. Овчинников нутқ сўзладилар.

Кўргазма очилишига бағишланган маросимда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов иштирок этди.

РЕСПУБЛИКА ИШЧИ КОРЖОМАСИДА

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ ЎЗ ВА ЖАМОАТЧИ МУХБИРЛАРИ КЕЧА ХАБАР БЕРДИЛАР

Ўзбекистон меҳнаткашлари 16 апрель тонг отарида, дов-дараклар баҳор либосига бурканган субҳида, оркестрнинг байрамона садолари остида шаҳар ва қишлоқ кўчаларига чиқдилар. Анъанага қура, «қизил шанбалик» кунни тошкентликларни Октябрь революцияси номли тепловоз вагон ремонт заводининг гудоги уйғотди.

Бу галги шанбалик ўзгача. Ўзбекистон меҳнаткашлари М. С. Горбачевнинг республикага ташрифи таассуроти билан яна меҳнат қилмоқдалар. Меҳнат уюмдорлигини ошириш, шартномани мажбуриятларини бажариш, иқтисодий потенциалдан тўлғоқ фойдаланиш — Бош секретарининг республика раҳбар ходимлари билан учрашув чоғида сузлаган нутқида ана шу вазифалар биринчи галдаги вазифалар сифатида тилга олинди. Ўзбекистонликлар қайта қуриш ўзларининг жонажон ишлари эканлигини амалда исботладилар.

ҚҚАССР

БАЙРАМОНА КАЙФИЯТДА

Автоном республиканинг қарерида бўлмайлик байрамона кайфияти устидан чиқдик. Айниқса баҳорги юмушларни қизғин бошлаб юборган қишлоқ хўжалиги ходимлари учун бу кун қўшалоқ қувонч бахш этди. Шу бонс ишлаб чиқариш суратлари ҳам одатдагидек бир мунча юқори бўлди.

Беруний районидagi Беруний номи соҳаси заршунослари шанбалик алоҳида тайёргарлик билан келдилар. Шу кун соҳасининг деярли барча майдонларида экин экиш мадал борди. Хўжалиқнинг ҳар бир аъзоси умумхалқ ишга муносиб улуш қўшибди.

Гули Пулатова етакчилигидаги эвено аъзолари беш кишидан иборат. Ташкилотнинг кейин эса коллектив икки бараварга кўпайди. Дарсдан сўнг отаналарига ёрдамга келган оила фарзандлари ҳам тер тўкиб ишладилар. Шундай қилиб ўн кишилик оила меҳнат байрам кунда икки норма иш бажаришди.

Автоном республика жанубида кўплагити экин мадал давом эттаётган бўлса, шимолдаги Амударё райони хўжалиқларида бу ишга қизғин тайёргарлик кўриляпти. Лекин кузда

майдонларга яхши ишлов берилган «Ленинизм» колхоз миришкорлари ерни барвақт етиштирдилар. Дастлабки экин байрам кунига тўғри келди.

— Колхозчиларимиз бугун астойдил тер тўқидилар, — дейди партия ташкилотининг секретари Ортиқбой Қуронбоев. — Бунинг сира ажабланидан жойи йўқ. Энди колхозчиларимиз хўжалик тақдирини ўз қўлларидан эканлигини чуқур ҳис этаётдилар. Турғулик йилларидаги сингарин буйруқбозлик, юқорида кўрсатма қўйишга бўтуналай чек қўйилди. Экин-эркин фикрлаётган, меҳнат қилаётган деҳқонларимиз Бутуниттифок XIX партия конференцияси ўтказиладиган йилда мўл ҳосил олишни мўлжаллашяпти.

Шу кун Қорақалпоғистондаги барча қишлоқларда минглаб гектар ерга пахта, маккажўхори, шолпа ва бошқа экинлар экилди. Агротехнологияларнинг барча тармоқлари иқтисодиётимизнинг байрамона кайфияти билан меҳнат қилдиран, ишлаб топилган маблагнинг бир қисми беш йиллик фондига топширилди.

В. ДИМОВ.

ват етишди. Хўжалик терричиси ҳам қўшилди. Хайрбод қишлоғида қад ростилаган ияси то кеч қоронгусигача давом этди. Чорвадорлар, пахтакорлар, меллиоратор ва меҳанизаторлар ўз иш жойларидан уюмла ишлаб, қунадаги топириқларни 1,5—2 ҳисса ошириб бажаришга эришдилар. Катта ҳажмдаги ободонлаштириш, қўшалоқзорлаштириш, даля ишлари амалга оширилди.

Райондаги Ленин номи соҳаси марказида истиқомат қилаётган улу Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари шанбалик кунда ўзлари барпо этган 3 гектардан зиёд боғ парваршида банд бўлишди. Уларнинг ташаббусига соҳаси

нинг 700 нафар ишчи-хизматчиси ҳам қўшилди. Хайрбод қишлоғида қад ростилаган ияси то кеч қоронгусигача давом этди. Чорвадорлар, пахтакорлар, меллиоратор ва меҳанизаторлар ўз иш жойларидан уюмла ишлаб, қунадаги топириқларни 1,5—2 ҳисса ошириб бажаришга эришдилар. Катта ҳажмдаги ободонлаштириш, қўшалоқзорлаштириш, даля ишлари амалга оширилди.

Райондаги Ленин номи соҳаси марказида истиқомат қилаётган улу Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари шанбалик кунда ўзлари барпо этган 3 гектардан зиёд боғ парваршида банд бўлишди. Уларнинг ташаббусига соҳаси

НАВОЙ

ЭКСКАВАТОРЛАР ШАЙ

Навоий механизация бошқармасининг Шавкат Баширов етакчилигидаги бригада коллективини умумхалқ ҳашарида таъғалган эҳтиёт қисмлар хисобига пландагидан ташқари битта кўтарма крани билан соҳал беришга қарор қилган эди.

Мана, кутилган фурсат келди. Ҳамма иш планлаштирилганидек аниқ тартибда борапти: ҳар бир соҳасида ўзининг қунадаги вазифасини, яхши билгани, бир киши дағилте билан банд бўлса, бошқаси симли арқон ўрочи қурилман тузатиш билан машғул. Бригада сарқори эса мотор соҳасига ёрдамлашди.

Механизация бошқармаси партия ва касаба соҳаси ташкилот коллективда ақил шанбал кунининг уюшқоқлиги билан ўтказиш чораларини кўрди. Ҳар бир участка учун бажариладиган ишлар ҳажми барвақт белгилан қўйилди. Барча участкаларда ишчилар муҳити ҳушдор. Қўздан йироқ бўлмаган жойга осиб қўйилган «Ҳақиқоқ»

тахтасидан кимнинг қандай ишлаггани, ким графикдан ўзиб кетгани, ёхуд ким ишнинг жалдлаштириш лозимлигини билиб олиш мумкин.

Кеча янги шанбалик штебига ҳақ ва участкалардан хабарлар кела бошладилар. Меҳнат байрамиде 850 дан ортиқ киши қатнашди. Шундан 650 киши бевосита ўз иш жойлариде меҳнат қилди, қолганлар эса корхона атрофини ободонлаштириш, гул ва дарехт ниҳолларни ўтқизиш билан машғул бўлишди. Бешта экскаватор, ўн бешта турли марказдаги машиналарнинг дағилтевлари соҳал қўйилди. Шавкат Баширов бригадаси аъзоларининг кайфияти чоғ. Негаки, уларнинг шу кун уруш режалаштириган ҳамма ишлари зиёдаси билан удаландилар.

Механизация бошқармаси коллектив меҳнатининг шанбалик кун ишлаб топилган беш минг сўми ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказдилар.

К. НАУМОВ.

НАМАНГАН

БЕШ ЙИЛЛИК ФОНДИГА

Наманган районидagi «Партия XXII съездин колхозининг бригада бошлиғи, колхозчиларнинг Бутуниттифок IV съезди делегати, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган пахтакор Сорохан Эгамбердиева кеча бажаришган юмушларини сарқисиб қиларкан, қувончинини яширолбади: «Йишимиз фойда барики бўлди. Меҳнат байрамиде деганлар шу бўлса керак-да».

Чиндан ҳам жорий йилда 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан оқ олтин етиштиришга аҳд этган заршунослар шанбалик кун эрта тонгидан қайрат камарини маҳкам боғладилар. Юсуфжон Қаримов бошлиқ экинча сифатли тайёрланган сўғити майдонининг пуштасига чигит экишга киришди. Муҳаббат Латифбоева, Зухра Мамадалиева, Абдували Раҳимов, Қоимжон Иброҳимов каби колхозчилар кўндал чикаркан карталарининг четига баранга уруғи қандай бошладилар, Бунинг самараси кечга бориб кўзга яққол ташланди, экин барвақт турғаланди.

Шу кун бобону ғаллакорлар, устакана ишчиларино чорвадорлар ҳам юксак уюм билан меҳнат қилдилар. Шанба

ликда колхоз бўйича 1.100 нафардан зиёд одам қатнашди. 1.550 сўм пул беш йиллик фондига ўтказилди.

Областининг бошқа меҳнат коллективларида ҳам коммунистк шанбал кўтарини рухда ўтди. Унда жами 575,6 минг киши иштирок этди. 3 миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришди. Айниқса агрорасоат комплекси ходимларининг меҳнат муваффақиятлари қувончли бўлди. Бир кунда 12 минг гектардан зиёд ерга чигит экилди. Норин, Чортоқ ва Учкўрғон районларида муҳим таъдбир эрта-киндан турғаланди. Чорвадорлар ҳам алоҳида жонбозлик кўрсатдилар. Шу кун 183 тонна, белгиланган анча кўч миқдорда сут сониди. Қўпгина сирисоғарлар эса шаксий ярим йиллик планларини ошириб бажардилар.

Шанбалликда ишлаб топилган маблагнинг 480,4 минг сўми жорий беш йиллик фондига инҳом этилди.

Я. ЭГАМБЕРДИЕВ.

САМАРҚАНД

ЯЙЛОВЛАРИНИ ЯШНАТИВ

Қўйна Самарқанд заминиде Бутуниттифок ҳашари ҳар қачонгидан кўтарини рухда ўтди. Асрий бўлакладан тортиб олиш хўжалиқининг даля шийлонларига саранком-саранга қилинди. Ям-йил даладор, кенг йўллар гудордан қолди, Эгинга қоржона киёган ишчилар, меҳанизаторлар сафиде яйлов баҳодирлари — қўйчинонлар ҳақ бор эди. Областининг Қўшробот, Советобод каби қорқуналиқликка итисослашган районларининг отарлариде қайноқ меҳнат жўш урди.

— Шанба кун эрта тонгиде галаба рапортига имзо чекдик,

— дейди Советободдаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллигини соҳаси бош қўмон, област Совети депутати, комсомол аъзоси Намоз Норқороев. — Мен бош бўлган отарда 671 та совиқк яраб ўсапти. Уларнинг ҳар биридан биттадан кўн олдик. Устириш учун 470 та насл қолдирилган бўлса, унинг 300 таси урғочидир. Айни пайтда давлатта 201 дона қорқуқ терти топиридик. Намоз Норқороев қўлидан келадиган пайтдан бундан яйловлар бағрида тер тўқиди. У чўпчиликни ўз падеари бузруквори Маҳам Норқороевдан ўрганган. Кечса чорвадор

Коммунистк меҳнат байрамиде сабзавоткорлар ҳам фаол қатнашдилар. Улар эртаги экинларга ишлов бериш билан бирга пленка остида етиштирилган ноз-неъматларини узиб, шаҳарликлар дастурхонига жўнатиди. Калинин районидagi Куйбишев номи колхозининг Саттор Илсбеев бошлиқ бригадаси миришкорлари коммунистк шанбалик кун бир неча тонна редиска узиб, савдо шохбачаларига жўнатиди.

СУРАТДА: бригадир Саттор Илсбеев ва сабзавоткор Гулсара Худойберганава ҳосил қўнган машини.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ
ФОТОС.

йилдан бун сурув кетидан юради. Финдорлиги Меҳнат Қизил Байроқ, «Хўрмат белгиси» орденлари, қатор медаллар билан тақдирланган. Мана энди касб тағини фарзандига топириди.

Шогирд устоздан ўзар, дейди. Қозир Намоз Самарқанд зооветеринария технику-

СИРДАРЁ

ЗАВҚ-ШАВҚҚА ТЎЛИБ

Исmoil Ҳасанов ва Муртазо Мелибоев бошлиқ комсомол-шавр бригадаларининг аъзолари эрта тонгдeки экин кайфияти билан ишга киришдилар. Бу бонс эмас — Бутуниттифок коммунистк шанбал кун тунд оули, тушкун рухли одамни уратмайсиэ. «Қизил шанбалик» ваэтининг ўзиёқ ҳар бир кишининг танасига бардамлик бахш этади. Бундай кунларни корхона киёган байрам деб тўғри айтишди.

Бовут районидagi «Коммунизм» колхоз эш маккажўхори корилари қалбиде қувонч туйғулари жўш урганлигига фақат байрамга сабаб-эмас. Шу кун улар энг сўғити гектарлерга макка уруғи экишди. Бу дeра колхозда ҳаммаи суюнтириб юборди. Исmoil Ҳасанов шундай дейди:

— Баракали ҳосилга умид боғлаганимиз — негак, уруғ пухта тайёрланган ерга таш-

апти. Биринчи кунларданок асосий ээтибор даля маликсиз етиштириш технологиясига иэчил рюа қилишга, ҳар томонлама интенсификация йналтирилди. Бу ўзининг илк натижаларини берди. Биз экиншин йилдагига нисбатан бир ҳафта эрта турғалаялиэм. Дeм, ҳосил ҳам чакки бўлмайди.

Бригадаларда шанбалик арафасиде комсомол йиллиқларни ўтказилди. Йилгилар аввал қабул қилинган мажбуриятини қайта кўриб чиқиб, гектаридан 50 центнердан кахрабо дон етиштириш маррасини белгилашди.

«Қизил шанбалик» кун миғлаб мизачуқилли ёшлар зарбдорчасига меҳнат қилишди. 388 та бригада пахта даладарида, 92 та коллектив маккажўхори майдонларида, 44 та бўлима чорвачилик ферма ва комплексларида юқори уюмдорликка эришдилар.

О. ПЕТРОВА.

СУРХОНДАРЁ

ЮКСАК УЮШҚОҚЛИК НАМУНАСИ

«Коммунистк шанбаликни юксак меҳнат уюшқоқлиги билан ўтказамиз!» Бутуниттифок социалистк мусобақаси голиб — Сарисоёв районидagi Узул пахта тозалаш заводи ишчи ва хизматчилари меҳнат байрамиде ана шундай кўтарини рухда тўпланишди.

Шўрини қувончили, пахта тозаловчилар юксак муқофотга жавобан гайрат ва шикоят билан меҳнат қилиб, тала ишлаб чиқариш тўрт ойлик планини шанбалик кунингга ортиги билан бажардилар. Меҳнат байрамиде корхона ишчи ва хизматчиларидан 550 киши иштирок этди. Улардан 150 нафари бевосита иш жойиде меҳнат қилишди. Шанбалик ваэтининг тўн яримдаёқ бошлаб юборган Неъмат Раззоков бошлиқ бригада аъзолари одадгига иш кунига қараганда бир ярим баробар уюмдорликка эришдилар. Шу кун Раҳим Ражабов, Нормулин Раваҳонов бошлиқ бригадалар коллективлари ҳам 19—20 тоннадан тала ишлаб чиқариб кунлик топириқларини ортиги билан удаладилар. Умуман, шу кун 60 тонна тала, 1 тонна момиқ тайёрланди. 89,5 минг сўмлик

маҳсулот реализация қилинди. Йилгў корхона коллективини шу кун ишлаб топилган маблагнинг 2.100 сўмини беш йиллик фондига ўтказди.

Кеча район колхоз ва совхозлари даладарида ҳам қизғин меҳнат симфонияси янгради. Шу кун чигит экин ишлари ниҳосига етказилди. Айниқса Калинин номи колхоз деҳқонлари юксак натижага эришдилар. Умуман сариосийликлар мавсум ишларини ўтган йилгига нисбатан бир ҳафта олдин ақунладилар. Ленин номи, «Ўзбекистон» колхозларида, «Коммунизм» совхозиде ҳам чигит экин тезкорлик билан олд борилди. Шўнингдeк хўжалиқлариде помидор, бодиринг, болгар қелампир қўчатлари ҳам ўтказилди.

— Район меҳнаткашларининг бир қисми ободонлаштириш ишларида фаол қатнашдилар, — дейди шанбаликни ўтказиш штаби бошлиғи, район партия комитетининг иккинчи секретари Иноулатул Сунатов. — Умуман шанбалликда 80,4 минг киши қатнашди. Шанбалик фондига 58,5 минг сўм маблаг ўтказилди.

Б. КЕНЖАБОВЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ТОШКЕНТ

БИР ТАН-БИР ЖОН БЎЛИБ

Умумхалқ ҳашари арафасиде Коммунистк районидagi колхоз ва совхозларда, корхона ва ташкилотларда қисқача минглар бўлиб ўтди. Унда бошлар аъналарида савдоқат кўрсатди, шанбалликда юксак меҳнат уюмдорлигига эришишга аҳд қилинди. Бажариладиган ишлар режалаштириб олинди. Шўнинг учун эрта тонгдан қизғин меҳнат бошла-

ди кетди.

В. И. Ленин туғилган кунининг 118 йиллигига бағишланган Бутуниттифок шанбалликда район бўйича 37,9 минг киши иштирок этди. Жўмладан, 19,3 минг нафари бевосита иш жойлариде меҳнат қилди. Шу кун 80 минг сўмлик саноат маҳсулотлари, 25,8 минг сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилди, 7, 8 минг

районларида, шаҳар ва қишлоқларида ҳам умумхалқ ҳашари ҳақиқий меҳнат байрамига айланди. Меҳнаткашлар бир

тан-бир жон бўлиб, Ленин ваэтиларига содиқликларини ана бир кeрра намоиш этдилар. И. КОЛТУРСУНОВ.

ФАРҒОНА

ТЕЖАЛГАН ХОМ АШЁ ҲИСОБИГА

Охунбобоев райони меҳнаткашлари Бутуниттифок XIX партия конференцияси йилида зиммага юксак мажбуриятлар олиб, мўл-кўл қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга, мамлакат озиқ-овқат ҳақда хом ашё ресурсларини бойитишга муносиб ҳисса қўйишга аҳд қилганлар. Улар шанбалик кун ҳар қачонгидан барвақт ишга отланиб, Ленинча анъанага, коммунистк идеалларга садоқатини зарбдор меҳнат билан намоиш этишди.

Шу кун Киров номи колхозда 1.600 дан зиёд киши далага чикди. Улар пайкалларини текислаш, эрик-зоуруларни тартибга келтириш, ўғит ва уруғлик жағариш сингари юмушлар билан банд бўлидилар. Меҳанизаторлар шанбалликда йил бошидан бери тежалган ёнлиғ-моилаш материаллари ҳисобига ишладилар. Тажрибали деҳқон Абдумутал Абдуваҳобов бошлиқ бригада аъзолари шу кун экинига киришдилар. Моҳир меҳанизатор Шарофиддин Маҳкамов ва селакани Қарим Мирзаев кечга 10 гектарга баранга уруғи қаддирлар. Т. Мирзаевда бошлиқ бригадада эса 12 гектарга чигит экилди.

Умумхалқ ҳашарида район

бўйича 11.700 киши қатнашди. Шу кун деҳқонлар 920 гектар ерга чигит, 60 гектарга маккажўхори, 7 гектарга сабзавот ва полиз уруғини экидилар. Бундан ташқари 1.370 гектарда текислаш ишлари бажарилиди, 28.860 метр узунликдаги эрик-зоурулар тозаланди, далага 700 тонна гўнг чиқарилди, 355 тонна минерал ўғит ташиб келтирилди.

Фарғона областининг барча корхона ва ташкилотларида, колхоз ва совхозларида шанбалик юксак уюшқоқлик ва меҳнат активлиги ваэтиниде ўтди. Шу кун кўплаб хўжалиқларда чигит ва бошқа экинлар экинга киришди. Агрорасоат комплекси ходимлари, қурувчилар ва саноатчилар ҳар қачонгидан кўра уюмла ишлаб, юксак самардорликка эришдилар. Шанбалликда областда 1.182.300 киши қатнашди. Катта ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди, 55 минг сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилди. Шу кун ишлаб топилган маблагнинг 626,7 минг сўми ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилди.

А. ТЎХТАСИНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ХОРАЗМ

КЎТАРИНКИ РУҲДА

Област меҳнаткашлари Бутуниттифок коммунистк шанбаликни кўтарини рухда ва уюмла ўтказдилар. Унда 457 минг киши қатнашди, 1 миллион 430 минг сўмлик саноат маҳсулот ишлаб чиқарилди, 790 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиди. Беш йиллик фондига 432 минг сўм ўтказилди.

Экин меҳнат байрами кунини Хива гиламчилик комбинати коллективини энг юқори кўрсаткичга эришди. Давлатга 6 минг квадрат метр гилам, яъни 210 минг сўмлик маҳсулот топирилди. Озод Худойберганаев, Қувонч Рўзमतов, Сора Ҳуманнэзова каби илгўр тўқувчилар кунлик нормаларини бир ярим баравар удалаб, касбдошларига намуна бўлидилар.

Урганч ёғ-экстракция заводи коллективини ҳам баракали меҳнат қилди. 100 тонна чигит қайта ишланди. Давлатга 150 тонна мўл топирилди. Жами 134 минг сўмлик маҳсулот иш-

лаб чиқарилди. Бу ҳар кунгиде 18 минг сўм кўндр.

Умумхалқ ҳашари кунини «Хорезм совхозлариде» трест коллективини йил давомида тежалган қурилиш маблаглари ҳисобига меҳнат қилди. Улар 65 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришди. Янгибозор қурилиш-монтаж бошқармасининг Раис Муҳаммазин бошлиқ бригадаси аъзолари шанбалик кунини икки норма бажарди.

Даладарда, чорвачилик комплексларида ҳам шанбалик кунгига ва кўтаринки рухда ўтди. Урганч районидagi Калинин номи, Богот районидagi «Богот» ва Наримонов номи, Хорезм районидagi Гагарин номи хўжалиқлари чигит экишда энг юқори уюмдорликка эришдилар. Урганч районидagi Охунбобоев номи колхоз коллективини эса эртаги сабзавот экинини турғалди.

Ҳ. РАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ҚАШҚАДАРЁ

ҚАРДОШЛАРГА—АРМУҒОН

«Узоқ Шарққа», «Чекка Шимолга» — коммунистк шанбал кунини Шахрисабдан турта вагон шу адресларга жўнатилди. Консерва заводи коллективини бу вагонларга саранга ташиб узум ва олма шарбатлари солинган банкаларини жойлаганди. Шу кун қардош Туркманистонга графика мувофиқ мева-салатини икчимлик ва мураббоялари юборилди.

Заводнинг 630 ишчиси «Буюк почини» аъналарини давом эттириб, меҳнат байрамиде фаол қатнашди. Уч минг донна томатли банка жўнатилга ҳо-эирланди, қарийб 5 мингта яшиқ соҳаланди. Шарбат тайёрлаш цехида усқуналар капитал ремонт қилинди, 6 минг сўмдан зиёд маблаг ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилди.

Шахрисабда қайта ишлаш саноати салмоқли ўрин эгаллайди. Бу ерда консерва заводида ташқари ёғ-мўл, пахта тозалаш заводлари ва бошқа корхоналар бор. Шанбалик ёғ-мўл заводида ҳам кўтаринки кайфиятда, юксак меҳнат активлиги ваэтиниде ўтди. Қарийб 20 тонна сутли, 2 тонна ёғсиз маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Музақойқ тайёрлаш цехини қайта жиҳозлаш турғаланди, эндиликда унинг қуввати 300 тоннага етди.

«Қарширойга» қарашли 1-автотранспорт корхонасининг 300 нафар хайдовисиде меҳнат байрамини йўлларда нишонладилар. Улар салкам 4,5 минг тонна турли халқ хўжалиғи юкла-

рини белгиланган манзилларга элдилар.

В. И. Ленин таваллудининг 118 йиллигига бағишланган Бутуниттифок шанбалликда Қарши пахта тозалаш заводида ҳам уюшқоқлик билан ўтди. Унда 300 киши иштирок этди. 25 тонна тала ишлаб чиқарилди, бир вагон хом ашё тўқимачиларга жўнатилди.

Умумхалқ ҳашарида дала ва фермаларнинг меҳнатчилари ҳам гайрат-шикоят кўрсатдилар. Қарши районидagi «Партия XXII съезди» совхозиде 500 киши далага чикди. Шу кун 100 гектар майдонга чигит қадданди, 150 гектар ер экинга сифатли тайёрланди. 22 гектар ердagi оранж экинлари суғурилди.

С. Аҳмедов ва Т. Шодмонов мудирлик қилаётган сут-товар фермаларининг чорвадорлари шанбалик кунини давлатга 1.250 — 1.300 килограмдан маҳсулот топиридилар.

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Дам олиш саҳифаси

Қишлоғимиз кишилари

ҚАЛБИДА ҚУЁШ ТАФТИ

Азиз қилиб синадириб бер...

Таймининг тот узинг...

Ушбу қўшиқ биринчи бор янграганда хира кўзларини бир нуктага тикиб, тасбеҳ ўқираётган бўлиб қўзларидан ёш қалқиди. «Хайрон бўлма, болам, бир парча нонга зор, азоб чеккан кунлар ёдимга тушди. Бобонг раҳматли менга уйланганида тўйимизда нон бўлмаган. Йиқилол йиллари эди. Босмачи галалар очу тўқни ёппа талашарди. Мени ҳафтабало похол ичига яшириб қўйди, отам раҳматли. Бобонг иккамизга бир дон қотган эогорани «нонуста»га қўйишган. Улгангидан емаганман гарчи оч бўлсан ҳам. Сенинг тўйингда пенсамдан йиғиб, мингта нонга пул берганман. Лекин уша кунни исрофгарчиликни қўриб яна йиғлаганман».

Хар гал шу қўшиқни эшитганимда умрининг сўнгги дақиқасига «нон серолиғидан ҳам қувониб, ҳам йиғлаб юрувчи мунис бўлишни эслайман. У қўшиқни қизин доим эъзозлаб, «Бахтинг очилсин, қоқиндиқ», — деб алқирди.

«Нон — инсониятнинг энг буюк кашфидир» деган донишманд қанчалик ҳақлигига шубҳа қилмайси. Ҳозир қандай бахтимизки, энг буюк неъмат дустурхонимизда истаганча бор. Новвойхона-ю новвойлар бизнинг хизматимизда. Қўйда қўли ширин новвойлар сулоласи — Заде районидаги Исомашу посёласида истикомат этувчи Турсуновлар оиласи тўғрисида ҳикоя қилмоқчимиз. Хонадон онахони Ҳабибисо ая пенсионер, ҳукуматимиз уни «Наҳрамон она» унвони билан тақдирлаган. У 10 фарзандни тарбиялаб ўстирган меҳрибон волида, 22 жажқи набиранинг буви-сидир. Ўғиллари Абдулҳодид, Абдулқосим, Баҳриддин, Азамжон ва Ғайратжонларга ҳам она, ҳам устоз. Азамжон Совет Армияси сафида хизматда. Ғайратжон эса РСФСРнинг Киров шаҳрида тахсил олаётди. Лекин улар ҳам новвойлик сир-асорларини пушта биллашади. Қизлари Матлуба, Мақсуда, На-

сиба ҳам ўзларидан тиниб-тиниб, меҳрибон она бўлиши. Ғузэл 7-синф ўқувчиси.

Уларни ўстиришнинг ўзи бўлмади. Турмуш ўртоғи Ҳошимжон Турсунов колхозда ишлар, Ҳабибисо эса бир қўлида бола билан тандирга ўт қалаб, нон ёпарди. Яширишнинг не ҳолати бор. Бозорда қувин қилишса, саватини кўтариб қочар, бошқа жойга бориб савдо қиларди.

— Давлатимизга минг раҳматки, яқна тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида қонун чиқарди. Биз очиб ишлашга ўтдик, — дея ҳикоя қилади ая.

Қўча эшигига «Нон» деб ёзиб қўйилган бу мўътабар хонадонга қадам рақияда қилсангиз, оила аъзоларининг ахиллигига гувоҳ бўласиз. Онанинг ҳар бир сўзи фарзандлар учун нондек азиз. Ўғиллари район оби нон деҳида қарашли дўконларда ишлашади. Улар планларини доимо ортиғи билан бажариб келишади. Бўш пайларда уйда патири ёпиб, элга хизмат қилишяпти.

— Нонларингизнинг хари-дорғир бўлишига сабаб нима?

— Ҳаммаси меҳнатдан, касбга меҳрдан, — жавоб берди ая. — Тандир «хаво»сини ўрганиш, хамирини вақтида опшириш керак. Зувала туғишда гап куп. Қатик, ёр каби қўшимча масаллиқлар суртилса, янада тотли бўлади.

— Даромад қандай?

— Ҳар йили давлатдан 450 сўмга патент сотиб оламиз. Бу ёғи эса ҳаракатга боғлиқ, — қулиб қўяди Ҳабибисо ая.

У ҳозирги кундаги муаммолар ҳақида сўзларкан, район план бўлиминдан кўмир, хамиртўруш сотиб олишларига ёрдам беришларини илтимос қилди.

— Ҳабибисо ая оппоқ халати ўстирида иккита иссиқ кулча олиб чиқди. Ҳовлини ёқимли ҳид тутди. Қўшма иссиқ нон. Қалбимга қўшнинг тафти югурди.

Шу пайт қўча эшиги аста қисилди. Келган киши чустлик харидор. У онаси учун пибёли патири тайёрлаб беришларини илтимос қилди...

А. БУРҲОНОВ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълим давлат комитетининг маданият уйига қарашли «Гуруҳ» халқ ансамбли ўтган йили Бокуда ўтказилган Бутуниттфоқ II фестивалда лауреат бўлган. Коллективга 60 дан зиёд киши бirlашган. Ансамбль репертуаридан жозибали рақслар, замонавий ва халқ қўшиқлари ўрин олган. Санаёт корлар жироқчилик маҳоратлари билан нафақат серқўш ўлкамизда, балки ундан

ташқаридан ҳам яхши таассурот қолдирмоқдалар. Б.А.М. кўрувчилари, Москва, Владивосток, Боку шаҳарларининг меҳнат қиларди ҳузурида қизқарган концертлар берган бу коллектив айлани пайтада чет эл сафарига тайёргарлик кўраётди.

СУРАТЛАРДА: 1. Рақсчилар Ш. Соатова (чапда) ва М. Ҳамидова. 2. Коллектив рақс киро этилмоқда.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ фотолари.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ!

ДИНОЗАВРЛАРГА — НИМА БУЛГАН?

Америкалик олим Рональд Прин динозаврларнинг ҳолоқати тўғрисидаги яна бир янги фикрини ўртага ташлади. Унинг таҳмин этишича, бундан 65 миллион йил муқаддам Ер куралига улкан комета тўқнаш келган. Бу атмосферадан кучли даражада ифлосланишга сабаб бўлган, миллионлаб тонна тупроқ ва сув ҳавога кўтарилган. Мазкур аралашма азот кислотасига айланган, Ерға хасилоти сел сифатида туша бошлаган. Динозаврлар айлани шундан ҳалок бўлишган.

ПАШША ҲАМ... УРГАНДИ

Австриянинг Зальцбург шаҳридаги театрда янги спектакли саҳналаштирилган режиссёрнинг бўлган қилишча, пьесада 800 та пашша қатнашиши зарур эди. Санэпидстанция таъри одатий «артист» тақрибиди, режиссёр эса асарни уларсиз қўйишдан бош тортиди. Вврачлар

ЛОКОМОТИВ МАГНИТ ЕРДАМИДА ЮРАДИ

Япон инженерлари темир йўлда кучли магнит ёрдамида юрадиган локомотиви яратдилар. Транспортнинг бу соҳасида тез ҳаракат қилиш бўйича жаҳон рекорди ўрнатилди (тезлик: соатига 517 километр). Бу келажакда поездларнинг авиация билан рақобат қилишини кучайтиради.

Яқинда пойтахтга сафарга кетаётган йўлда хукук бир воқеанинг гувоҳи бўлдим. Каттакўрғон — Тошкент маршроти бўйича қатнайдиغان «Икарус» Иштоник автостанциясига келдик. Халқ машина тўхтаб улгурмасдан эшик олдидан тирбанд бўлди. Автобус ҳайдовчиси зўр-базўр эшикни очар экан, тўпалангиларга мурожаат қилди:

— Уртоқлар! — деди у ялғизгина, — фақат билет бир пасса-жирлар автобўсга чиқисин. Илти-мос, қолганлар йўлни бўшатинглар.

Кани энди йўлни бўшатишса! Ола-ғовур, тўс-тўполон бошлади. Шу пайт оломон орасидан пакена бўйли, сирақ соқолли, чайир одам ажралиб чиқиб, эшикка қўйилди.

— Билетингизни кўрсатинг, — деди ҳайдовчи.

— Билетим йўқ, — деди қатъий оҳангда йўловчи.

— Унақада нега машинага чиқал-сиз?

— Ҳақини бор, — деди ҳайдовчи, ни жерик йўловчи. — Кани, йўлни бўша!

Ҳайдовчи ҳайратомуз олма қисди. Нима дейишни ва нима қилишни билмай, бироз гангиб қолди ва ниҳоят:

— Қанақа ҳуқуқ! — деди.

— Манавуни кўраясанми, — кў-рагиди медалга ишора қилди йўловчи. — Мен уруш қатнашчи-ман, сента ўшаганлар учун қон тў-канман.

— Қўлуқ, амаки, — деди муло-йилик билан ҳайдовчи. — Миннат-дормиз. Лекин барибир билет оли-шингиз керак-ку.

— Кассада билет йўқ.

— Унда уэр, мен сизни олиб ке-толмайман. Йўл узок, бунинг усти-га бўш ўрин йўқ. Оёқда тик кетиш аввало ўзингизга қийин, қолаверса, билетсиз олиб кетишга меннинг ҳақ-қим йўқ.

Автобус ҳайдовчиси шундай дедю балога қолди. Йўловчи икки қўли билан унинг ёқасига ёпишди. «Кани, милисига ур, мендай протовой одам билан қандай муомала қилишни сенга кўрсатиб қўяман!» деб уни сударай бошлади. Девкомат ҳайдовчи худди бу гўдакдек итоткорона унга эргашди. Орага одамлар қўш-лишти — фойда бермади. Ниҳоят автостанция ҳодимларининг арала-шуви натижасида йўловчиға наваб-даги автобўсга билет сотилди-ю, хукук воқеага хотима қўйилди. Ле-кин бу ҳодиса автостанция ҳовлиси-да тўпаланган одамлар, автобўсда ўтирган йўловчилар хотирасида оғир ва нохуш из қолдириди, уларнинг кайфиятини бўзди, «биринчи касри — мингга» деганларидек, уруш қатна-шчилари шашинга, сал бўлса-да, хира-лик туширди. Бунинг ёнимдаги ўрни-диқда ўтирган, истараси иссиқ, ну-руни, қўринишдан қўлни кўрган, оғи фронтда шиканланган бўлса керак, қўлидаги ҳассани маҳкам қис-ганча афсусланиб ўтирган киши-нинг ақили ҳолда бош чейқашидан ҳам пайқаш қийин эмасди.

Тўғри, ўша Улуғ Ватан уруши иштирокчиларининг шундай талаб қўйишга ҳуқуқи ҳам бор дейлик. Чўки партиа Марказий Комитети, Совет ҳукумати уруш қатнашчилари ва инваллидларига кенг ҳуқуқлар, бе-қибс илтифат, қўлай шароитлар яра-тиб беришяпти. Уларга тўланаётган нафақалар кикдори ошяпти, санато-рииларга, дам олиш уйлариға йўл-данамалар ажратиш қўлайоқда, бе-пул енгил машиналар бериш, на-батсиз қавирлардан ҳовли-жой қўриш учун ер участкалари ажратиш, қури-лиш материаллари билан таъминлаш, телефон ўтказиш каби қўлай инти-фадлар фикримизнинг далили бўла-олади. Лекин бунгаке кенг ҳуқуқлар-дан ноўрин фойдаланиш, суиств-мол қилиш, «икки оёқни бир этикка

тикиш» қабилда иш тутиш тўғрими? Менимча, мутлақо нотўғри. Бино-барин, ҳар қандай нарсанинг ҳам меъёри, чегараси бўлади, ахир! Қо-лаверса, муҳим уруш кўннинг боши-га тушган кулфат эди-ку. Ким бил-ди дейсиз балким шу ҳайдовчи йигитнинг отасини, тоғаси ёхуд акасиники уруш қатнашчиси-ди? Балки урушда ҳалок бўлганлар қаторида унинг ҳам қариндош-уру-лар борлар!

Яна шунинг таъкидлаш керакики, ҳаммага ҳам бевосита фронтда, душ-ман билан юзма-юз жанг қилиш «насиб» қилвермаган, бундай бўли-ши мумкин ҳам эмас. Ахир миллии, онаб одамлар фронт оқасида, колхоз ёхуд ишлаб чиқариш кор-хоналарида улуг ғалабамизга ўз улшларини қўшганлар. Фронт оқаси бўлмаганда, жангчиларимизни қурол-аслаҳа билан таъминлаб турганимизда, ёвуз душман усти-дан ғалаба қозонишдаки мумкин-миди? Мумкин эмасди. Фақат фронт ва унинг оқаси бирлиги, совет кишиларининг, айниқса итти-фоқимизда яшайдиган барча миллат-ларнинг жипслиги, юксак маънавий эътиқоди, Ватанга, партиага чексиз

мини, ҳаптоки оёғиди пайпоғини ҳам жангчиларга юбориб турганлар ҳам эмасди.

Шубҳасиз, жанг майдонларида душман билан юзма-юз олишу, ажалнинг қўзига тик боқиб қаҳра-монлигининг ўзгислиги. Лекин фронт оқасидиғиларга ҳам осон бўлма-ган, улар ҳам жонбозлики кўрсати-шган. Шундай экан, нега биз улар-ни камситамиз, етарли даражада ердоклашмиш? Айтайлик, қаерга қирманг — маззасини, мавийи хиз-мат кўрсатиш қорхонасини, аэро-портни, темир йўл вокзалини — ҳуллас ҳамма ерда «Улуғ Ватан уру-ши қатнашчилари ва инваллидларига навабсиз хизмат кўрсатилади» ёхуд улар яшайдиган хонадонларнинг дер-вазаларига: «Бу уйда (ёки ҳовлида) Улуғ Ватан уруши қатнашчиси (ёхуд инваллиди) истикомат қилади» деган сўзлар битилган тахтачалар ўрна-тилган. Нега бу ёзувлар меҳнат ве-теранларига, айниқса уруш даврида жонини аямай ишлаган муқтарам ота-боболаримизга тааллуқли эмас!

Бу ҳақда албатта ўйлаб кўриш лозим.

Мен фақат биргина хукук ва қўн-гисиз воқеа тафсилотини ҳикоя қил-

дим. Касбим туфайли шаҳар ва район Советлари ижроия комитет-ларида, ветеранлар кенгашида тез-тез бўлиб тураман. Бу ерларга ши-коят ёхуд ариза билан келадиган уруш қатнашчиларининг аксарияти нукул иманидир талаб этади. Қи-зиқ шундаки, унақалар шароитини ҳам, имкониятларини ҳам тан олиш-майди. Раҳбарларга дўқ уришяди, хизматларини писанда қилишяди, қон тўқанман деб дод солишяди. Ахир миннат — таъмағирлик. Таъма эса ҳаром. Қолаверса, Ватан бошига қўнфат тушган ўша оғир даврда юрти ёвуз душмандан ҳимоя қилиш ҳар бир совет кишининг муқаддас бурчи бўлди-ку. Улуғ мақсад йўлида ҳалок бўлган 20 миллион ҳамоқлар-ларимизнинг тўқилган қони бунинг ис-боти-ку.

Имоним комилки, виждонан, ҳалол жанг қилиб она туғроғини фашист-лардан асраган собиқ жангчилар қўн-чилиқни ташкил этишяди, улар бун-чалик тубаникка боришмайди.

Иштиқолик Луқмон Уроқов деган яхши танишим бўларди. У билан узок йиллар бори-келди қилган-миш. Тез-тез учрашиб турардик. Қўнларнинг бирида, бу воқеа йилда содир бўлган эди, Луқмон ака мени ва дўстим, аюбий инсон, забардаст журналист Тоҳир Қари-мовни меҳмонга қақириб қолди. Бор-ди. Унинг тўғрида гоёт келбатли, қадди-қомати келишган, истараси иссиқ меҳмон ўтирар эди. Луқмон ака бизни у билан таништирар экан:

— Жанговар дўстим Василий Ло-мако, — деди қувончдан дўстини қўиб.

— Тўғрироқ, мен афсонавий Лу-камоқиди қилган партизанлар ро-тасининг собиқ сийси раҳбари-ман, — қўшиб қўйди меҳмон.

Луқмош... Биз, раҳматли Тоҳир ака иккаламиз «Луқмош» ким бўл-дикми? деб бир-биримизга ҳайра-томуз қараб олдик. Меҳмон ҳолати-мизни сизди шеклики:

— Луқмош — Луқмон Уроқов —

деди. — Белоруссиялик партизанлар уни шундай деб аташарди. Фашист-ларга қирон ва даҳшат солган пар-тизан. Ахир, немислар унинг азия боши азияга 25 минг марка пул, бир сигир, ўн танокс ерин мукофотга бе-жиз тайинлашмаган!

Шунда мен:

— Шунча ишни қилган экансиз, нега бу ҳақда бирор марта бирор оғиз гапирмадингиз! — дедим ги-наомуз.

— Нима иш қилибман? — мий-ғиде мулоийим жилмайд у. — Ни-маики қилган бўлсам, Ватан олди-даги фарзандлик бурчимни адо эт-ганиман, холос. Менинг ўрнимда бўл-ганимизда сиз ҳам, Тоҳир акам ҳам шундай қилган бўлардингиз.

Нақадер камтарлик!

Василий Ломако ўша пайларда Куйбишев темир йўли бошқармасида масуул лавозимда ишлар экан. Чо-рак асрдан сўнг, узок кидиришлар натижасида жанговар дўсти, коман-дири Луқмон Уроқовни излаб топган ва уни зибрат қилгани келган эди. Ундан биз Луқмон Уроқовнинг қаҳ-рамонлиқлари ҳақида қўйлаб лавҳа-ларини эшитган эдик. Шундан кейин ҳаммасини, марҳум Михаил Иоско-билан ҳамкорлида Самарқанд ва Брест область газеталари саҳифа-ларида очерклар эълон қилдик. Кей-инчалик эса Ўзбекистон халқ ёзувчиси марҳум Назир Сафаров, Луқмон Уроқов билан биргаликда Белоруссияга сафарга боришда, Луқмон Уроқов босиб ўтган излар-ни ўрганишда, унинг қуролдош дўстлари — халқ қасоскорлари билан учрашиб, мулоқотда бўлганимиз. Ни-ҳоят, Луқмон Уроқовнинг ёрқин об-рази Назир Сафаров билан ҳам-корлида эзилган, Ҳамза номидиғи ўзбек академик драма театрида саҳ-налаштирилган, «Луқмош ботир» дра-меси ва камина қаламига мансуб «Сардор» қиссасида ўз ифодесини топган.

Яна бир мисол: маҳалламизда камсуқум, камтарин бир инсон яшай-ди. Исми шарифи — Қўли Ме-далев. Касби-кори — оддий ишчи. У билан тўли-маъракаларда тез-тез учрашиб тураман, кўп мартабало суҳ-батлар қурганимиз. Уруш ҳақида гап кетса, у елка қисиб: «Кўп қатори фе-шистга қарши курашганиман», деб қўйди. Бундан икки йил аввал шаҳар партия комитетидиғи расийи бир йилгилида Қўли ака пайдо бўлди. Ававалига уни кўриб ҳайрон қолдим. Балки адашиб келгандир, деб ўйладим. Анжуман бошланди. Уни ҳайъатга тақлиф қилишди. Ҳай-ратим янама қўйди. Кейин маълум бўлдики, у уруш йилларида Иосиф Броз Тито раҳбарлигидаги югослав партизанлари сафида босқинчиларга қарши жангларда матонат ва жасо-рат намуналарини кўрсатган экан. Уша кун унга Югославия Федера-тив Республикасининг жанговар ме-далини тантанали равишда топиш-ришди.

Хулоса қилиб айтмоқчиманки, Улуғ Ватан уруши йилларида нимаики қилган, қанчалик жабрланган бўлсак, ҳаммасини юртимизнинг озодлиги, осмонимиз бегуборлиги, бола-чақа-ларимиз, неварларимизнинг бахти, осийишта яшашлари учун қилганимиз. Минг афсуслик, хизмати азияга ун-вон, мукофот талаб этувчилар бу-гун ҳам орамизда анчагина сероб. Аслини олганда миннат қилсак, хал-қимизнинг юзига оёқ қўйган, унинг иззат-нафсига тўқан бўламиз. Шу муқаддас ҳақиқатни ҳеч қачон унут-маслигимиз керак.

Яздон ХУДОЯҚУЛОВ, ёзувчи.

КУНЛАРДАН БИР КУН

МУЗИКАНИ ҲАМ ЯХШИ ТУШУНАДИ

Шахмат бўйича биринчи жаҳон чемпиони Вильгельм Стейниц Рихард Вагнер музикасининг зўр мухлиси эди. 1882 йилда Венага келганида у Байрейт опера театрининг Вагнер раҳбарлигидаги оркестри виолончель чалувчи билан танишиб қолди. «Муҳтарам Вагнерга айтиб қўйингки, — дея илтимос қилди Стейниц, — жаҳоннинг кучли шахматчиси уни даврий-мизнинг буюк композитори деб билади».

Стейниц маълум муддат ўтгандан сўнг Байрейт опера театри чолғувчи-си билан яна учраш-ди. У киши жаҳон чемпиони-га композитор жавобини ет-казди. «Вагнер самийий фикриниғи учун сиздан миннат-дор бўлганини маълум қили-шини айтиди. У муҳтарам Стейниц музикани мен шах-матни билганимдан анча яхши тушунади шеклиди, ҳар ҳолда унинг нуқтаи на-зари менда эътироз уйғот-майди деди».

ИМКОНИЯТИ ЧЕКСИЗ

Аргентинанинг ҳозирги замон ёзувчиси Хорхе Луис Борхес шахматни «бир-бири-га ўхшаматган миллионлаб китоб яшириниб ётган, имко-нияти чексиз, битмас-туган-мас жумбоқли кутубхона»га ўхшати.

МАНМАНЛИК

1892 йилда Американинг Балтимор шаҳридаги клуби-да шундай воқеа бўй берди. Ўша даврда АҚШ бўйлаб сафар қилиб юрган Эмма-нуил Ласкер билан Мэриленд штати чемпиони Уильям Генри Краузе-Поллок ўртаси-да томошабилар иштироки-да кўзни юмиб туриб қўрсу-тув партияси ўйнади.

Рақиблар бир-бирларига орқама-орқа туриб, юриш-ларини эшиттириб айтишди. Маҳаллий шахматчилардан бири тахтадаги сипоҳларни силжитиб турди ва даярли ҳар бир юришни аёвсиз тақ-қид қилди. «Валломатлар, шахматини тахтага қарамас-дан ҳам ўйнай оламиз деб керибли юришларга тағин», — дея танбех берди у бир сафар.

ШАХМАТ ҲАҚИДАГИ МАСАЛ

Шахмат мавзусидаги ягона масала XVIII аср немис шоири С. Ф. Геллертс қала-мига мансуб. «Маймун» деб номланган бу масалани у 64 катакд тахтада баҳс юрита-ётган рақибларга қандай юриш қилишни айтиб турган нодон томошабилар устидан қулади.

ИНСОН БОРКИ...

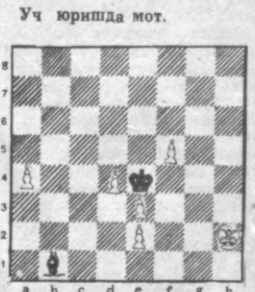
Лондоннинг кимошди савдо-сига ихтисослашган «Сто-би» фирмаси яқинда стол ўйналари тўғрисидаги китоб-ларини сотиш бўйича кўрга-ма ташкил этди. Экспонат-лар орасида Людвиг фон Альвенслебеннинг 1855 йили Лейпцигга босилган «Ўйна-лар тўлаими» ҳам бор эди. Унда қуйидаги сўзлар ёзил-ганди: «Аюбий шахмат ўйи-нининг ижодкори олдида тиз чўниб бош эгамиз. Бу ўйин абадийдир, инсон борни яшайверади».

СССР спорт мастерли-га номад Ашвар ИНОҚОВ таърифлар.

ҚОБИЛИЯТИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ-ЧИ!

Уч юришда хот.

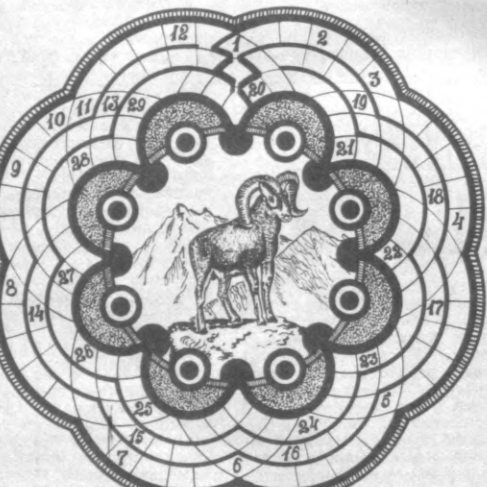

Оқлар юришни бошлайди ва ютади.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Ашвар Алиқасимов Мамедов ўз обрўсини тўқанлиғи учун уни Ўзбекистон ССР Олий суди аъзоси вазифа-сидан озод қилди.

Редактор А. Ф. МУХТОРОВ.

ЧАЙНВОРД

1. Асалхўр жонивор.
2. Уй ҳайвони.
3. Эрмонлар султони.
4. Митти жонивор.
5. Сайроқи қуш.
6. Сут қизувчи.
7. Афри-када яшовчи улкан ҳайвон.
8. Мўйиса қимматбаҳо жонзот.
9. Заҳарли ҳашарот.
10. Овчининг тўрт оёқли ҳамроҳи.
11. Ғу-зал парранда.
12. Ноёб қуш.
13. Кўршапалакнинг бир тур.
14. Жуфт қаноти нозик ҳашарот.
15. Тинчлик рамзи.
16. Тор оқиллар оиласига мансуб мавжудот.
17. Ёввойи қўй.
18. Лой-хўрақнинг бир тур.
19. Шер.
20. Энг катта балик.
21. Одам-симон маймун.
22. Урдак тур.
23. Уй паррандаси.
24. Майда чумол.
25. Буқри қуён.
26. Сударлиб юрвчи жонивор.
27. Қимматбаҳо мўйнали суз ҳайвони.
28. Ўтлоқ.
29. Малҳам.

Тўзувчи: Ф. ҒАҲУРОВ.

6, 13 мартада эълон қилинган крпотограмми ва кроссвордга гавотхоналаримиздан юзга яқин хат олдик. Улар орасида Фар-ғатдинов А. Айдошев Ш. Орпов Т. Ёкубов, андижонлики Т. Шодмонов, М. Турғунов, М. Мамаданова, З. Турсунов, қоракпаловистонлики О. Сейтмбетова, сурхондарёлик А. Ра-шадов, Р. Ҳакимова, К. Норбоев, саварқандлик Г. Отақу-ров, У. Эргашева, С. Тохматов, К. Ғафоров, қашқадарёлик Д. Павлова, Б. Ёйоназаров, М. Оллабозова, жиззахлик Ш. Ҳа-симов, Г. Авазбекова, З. Умарқуллова, бухоролик З. Бобо-қуллова, тошкентлик Ф. Ҳабибова, наманганлик М. Ҳусайнова ва сирдарёлик Р. Абдуалимова саволларга аниқ жавоб йўл-лашган.

Балли, ўткир эҳдиқиллар!